

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2015r.

Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie

Przewodniczący: SSR Samanta Wierzbicka

Protokolant: praktykant Karolina Leja

Po rozpoznaniu w dniu 23 września 2015 r. w Poznaniu

Na rozprawie

sprawy

z powództwa: małoletniego A. L. (1) działającego przez matkę R. L.

przeciwko: A. L. (2)

o: podwyższenie alimentów

1. Zasądza od pozwanego A. L. (2) na rzecz małoletniego powoda A. L. (1) podwyższoną rentę alimentacyjną w kwocie po 600 zł (sześćset złotych) miesięcznie płatną z góry do 15 każdego miesiąca do rąk matki małoletniego powoda – R. L. poczynwszy od 1 września 2015 r., z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat i to w miejsce renty alimentacyjnej ustalonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 lutego 2013 r. wydanym w sprawie X RC 1753/11.
2. W pozostałym zakresie powództwo oddała.
3. Wyrokowi w punkcie 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.
4. Zasądza od pozwanego A. L. (2) na rzecz Skarbu Państwa Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu kwotę 150 zł tytułem kosztów sądowych od ponoszenia których strona powodowa była zwolniona z urzędu.

SSR Samanta Wierzbicka

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 czerwca 2015 r. małoletni powód A. L. (1) działający przez matkę R. L. wniósł o podwyższenie zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 lutego 2013 r., sygn. akt X C 1753/11 renty alimentacyjnej z kwoty 350,00 zł miesięcznie do kwoty 600,00 zł. miesięcznie. Renta alimentacyjna miała być płaconą do rąk matki powoda jako ustawowej przedstawicielki wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu pozwu matka małoletniego powoda wskazała na pogorszenie sytuacji powoda od czasu rozvodu stron i na wyjątkowo znaczny wzrost kosztów jego utrzymania związany między innymi z kosztami edukacji. Natomiast sytuacja finansowa ojca powoda, A. L. (2) uległa znacznej poprawie, ponieważ ma on lepiej opłacaną pracę za granicą i nikogo na swoim utrzymaniu.

W odpowiedzi na pozew A. L. (2), działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o jego oddalenie nie widząc możliwości podwyższenia dotychczasowej renty alimentacyjnej. Pozwany wskazał, że aktualnie nie ma stałego

zatrudnienia poza krajem, a zdarzają mu się jedynie prace dorywcze podejmowane za granicą. Pełnomocnik podkreślił, iż pozwany szuka pracy i z trudem sam się utrzymuje.

Wskazane powyżej stanowiska obu stron nie uległy zmianie do czasu wyrokowania w przedmiotowej sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Powód A. L. (1), urodzony w dniu (...) jest synem R. L. reprezentującej go w niniejszym procesie oraz A. L. (2), występującego w procesie w charakterze pozwanego.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 lutego 2013 r., sygn. akt X C 1753/11 małżeństwo pomiędzy jego rodzicami zostało rozwiązane. Jednocześnie Sąd zobowiązał pozwanego do lożenia na małoletniego syna kwoty 350 zł miesięcznie, płatnych do rąk R. L. do 15 dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

W dniu wydania wyroku ustalającego obowiązek alimentacyjny pozwanego względem powoda, A. L. (1) miał 11 lat i zamieszkiwał wraz ze swoją matką i ojcem w M.. R. L. pracowała w S. w charakterze pracownika administracyjno – biurowego osiągając dochód miesięczny w kwocie 1360 zł. Nadto pobierała zasiłek rodzinny w kwocie 91 zł. miesięcznie. Natomiast pozwany zamieszkiwał ze swoją rodziną to jest powodem oraz jego matką, ale nie lożył na utrzymanie syna, ani też nie partycypował w kosztach utrzymania domu stron. Częściowo w tym okresie prowadził on własną działalność gospodarczą, a częściowo był bezrobotny. **dowód:**

akta sprawy o sygn. X C 1753/11 S.O. w S.

W chwili zamknięcia rozprawy w przedmiotowej sprawie sytuacja stron kształtowała się w sposób następujący.

Małoletni powód ma ponad 13 lat. Stwierdzono u niego niedosłuch prawego ucha. Małoletni kontynuuje naukę w szkole specjalnej w I klasie gimnazjum z uwagi na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim. Ponieważ szkoła jest w P., a małoletni mieszka w L. jego dojazdy są refundowane przez Urząd Miasta. Czynnosc w mieszkaniu strony powodowej wynosi 548 zł miesięcznie. Małoletni nie korzysta z żadnych płatnych zajęć dodatkowych ani rozrywek z uwagi na brak środków. Od poprzedniego orzekania o obowiązku alimentacyjnym minęło co prawda nieco ponad 2 lata, ale sytuacja A. L. (1) zmieniła się diametralnie. Po pierwsze wzrosły jego koszty utrzymania i to z dwóch powodów: przeprowadzenia się z malej miejscowości do dużego miasta oraz tego, iż małoletni znacznie urósł. W czasie sprawy rozwodowej był 11 letnim małym chłopcem, a dziś ma 177 cm wzrostu i waży 76 kilogramów oraz nosi rozmiar buta 45. Do szkoły małoletni wyjeżdża o godzinie 06.20, a wraca o 17.10. Do szkoły na drugie śniadanie syn stron zabiera 6 bułek.

dowód:

zeznania matki powoda (k. 36 – 38 w zw. z k. 23 - 25);

Matka powoda pracuje obecnie na produkcji. Obecnie osiąga wynagrodzenie w kwocie 1.500 zł. netto miesięcznie. Mieszka wraz z synem Ponosi stałe wydatki związane z utrzymaniem mieszkania. Pozwany okresowo przebywa za granicą prawdopodobnie w Wielkiej Brytanii. Z informacji urzędu Pracy w G., iż pozwany może uzyskać dochód w granicach od 1750 zł do 2000 zł plus premia.

dowód:

1. zeznania matki powoda (k. 36 – 38 w zw. z k. 23 - 25);

2. informacja UP w G. – k. 31

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przesłuchania matki małoletniego powoda. Pozwany nie stawiał się w Sądzie na żadną z rozpraw, co może faktycznie uprawdopodobniać jego pobyt za granicą. Sąd dał wiarę zeznaniom

matki powoda oceniając je jako wiarygodne, spójne i logiczne oraz zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Nadto rzeczona okoliczność nie była kwestionowana przez pełnomocnika pozwanego.

Reasumując, ustalony stan faktyczny nie był sporny między stronami za wyjątkiem sytuacji materialnej pozwanego i określenia zakresu ponoszenia przez niego wydatków tytułem utrzymania powoda.

Sąd zważył, co następuje

Podstawą prawną dochodzonego roszczenia jest norma prawna zawarta w treści przepisu art. 138 k.r.o., zgodnie z którą w razie zmiany stosunków każda ze stron może domagać się zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Stanowi ona podstawę zarówno zmiany wysokości świadczeń alimentacyjnych, jak i zmiany sposobu ich określania tj. czy to kwotowo czy to procentowo, norma ta stanowi bowiem o możliwości zmiany orzeczenia.

Przepis art. 138 k.r.o. należy do kategorii norm słusznościowych, określanych mianem *clausulae rebus sic stantibus*, których zastosowanie prowadzi do zmiany treści zobowiązania albo nawet jego umorzenia (przez ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego) wobec tego, iż jego wykonanie o poprzedniej treści nie zaspokoiłoby roszczenia uprawnionego albo mogłoby prowadzić do nieuzasadnionego pokrzywdzenia zobowiązanego poprzez nadmierną wysokość świadczeń alimentacyjnych, przekraczających możliwości dłużnika, o których mowa w art. 135 k.r.o. Ratio legis tego przepisu, z uwagi na istotę zobowiązania, jest ochrona uprawnionego do alimentacji i zasadniczo w tym kierunku należy dokonywać subsumcji. Ma to takie znaczenie, iż w procesie stosowania prawa na czoło wysuwają się potrzeby uprawnionego do alimentacji, które powinny być zaspokojone przez osoby zobowiązane, jednakże tylko w takim zakresie na jaki pozwalają ich możliwości zarobkowe i majątkowe. Aby jednak stosować dyspozycję art. 138 k.r.o. kategorycznie muszą zmienić się okoliczności, które legły u podstaw ostatniej konkretyzacji obowiązku alimentacyjnego i tylko taka zmiana może stanowić podstawę do modyfikacji treści zobowiązania. Wynika z tego, iż rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 k.r.o. wymaga porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich zmianie, oraz oznacza, że upływ czasu jaki nastąpił od daty ostatniego wyroku alimentacyjnego do daty orzekania o zmianie alimentów sam w sobie nie może jeszcze przemawiać za zasadnością powództwa. To do strony należy obowiązek wykazania, że zmiany takie nastąpiły stosownie do ogólnej reguły dowodowej (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.)

W przedmiotowej sprawie małoletni powód działający przez swoją matkę domagał się zmiany orzeczenia w przedmiocie obowiązku alimentacyjnego z dotychczasowej kwoty 350zł., orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 lutego 2013 r. do kwoty 600 zł.

Należy podnieść, iż obowiązek alimentacyjny rodziców ich dzieci stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku „troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka” i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej. Powinność tą jako treść władzy rodzicielskiej w zakresie pieczy nad osobą dziecka ustanawia art. 96 zd 2 k.r.o. W ramach wychowania dziecka rodzice zobowiązani są zapewnić dziecku należyłą egzystencję. Powinni więc zadbać o odpowiednie wyżywienie, odzież, warunki mieszkaniowe, pomoce szkolne oraz pomoc lekarską, winni też zapewnić prawidłowy i niezakłócony rozwój osobowości. Obowiązek alimentacyjny, co należy zaznaczyć, obejmuje nie tylko dostarczenie środków utrzymania, ale w miarę potrzeby także środków wychowania. Dostarczenie środków utrzymania to w powszechnym rozumieniu tego wyrażenia zaspokojenie normalnych, bieżących potrzeb uprawnionego w postaci pożywienia, ubrania, mieszkania, niezbędnych przedmiotów umożliwiających przebywanie w środowisku i w rodzinie.

Dostarczenie środków wychowania obejmuje zaś powinność starań o zdrowie uprawnionego, o jego rozwój fizyczny i umysłowy, stworzenie możliwości zdobycia wykształcenia a także zapewnienie dostępu do dóbr kultury. Środki te służą zaspokajaniu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Żaden przepis ustawy nie precyzuje w jakiej postaci mają być spełnione świadczenia alimentacyjne, zarówno te przeznaczone na zaspokojenie potrzeb utrzymania jak i wychowania.

Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, jednocześnie jednak musi korelować z zarobkowymi i majątkowymi możliwościami zobowiązanego (art. 135 § 1 k.r.o.) Usprawiedliwione potrzeby dziecka powinny być uwzględnione nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, stanu zdrowia, możliwości zarobkowych zobowiązanego do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego przypadku. W szczególności – o czym wspomniano już powyżej – usprawiedliwionych potrzeb nie można odrywać od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pojęcia te w praktyce pozostają we wzajemnej zależności i obie przesłanki wzajemnie na siebie rzutują, zwłaszcza przy ustaleniu przez Sąd wysokości alimentów (tak też orzeczenie SN z dnia 10.10.1970r., III CRN 350/69, opublikowane w OSNCP 1970, nr 2, poz. 15). Możliwości zarobkowych i majątkowych nie należy przy tym utożsamiać z wysokością faktycznych zarobków i dochodów z majątku, ale wg tego jakie dochody może osiągnąć zobowiązany do alimentowania przy założeniu, że dokłada wszelkich starań i swoje możliwości zarobkowe w pełni wykorzystuje stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych, a nadto iż uzyskuje dochody z majątku zgodnie z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem. W uzasadnionych przypadkach możliwości zarobkowe obejmują także wysokość zarobków, które zobowiązany jest w stanie uzyskać lecz nie osiąga ich z przyczyn nie zasługujących na usprawiedliwienie, choćby z uwagi na brak świadomości istnienia obowiązku utrzymania osób względem, których winien on świadczyć alimenty. Możliwości świadczeń alimentacyjnych nie ma zatem ten, kto nie posiada żadnego majątku, nie jest ze względu na stan zdrowia zdolny do jakiegokolwiek pracy i otrzymuje żadnych świadczeń oraz nie ma możliwości uzyskania podstawowych dóbr konsumpcyjnych. Natomiast możliwości majątkowych nie posiada ten zobowiązany, który nie posiada żadnego majątku ruchomego, nieruchomości czy innych majątkowych praw podmiotowych jak choćby wierzytelności. Tylko więc całkowity brak tych możliwości stanowi podstawę ustalenia, iż obowiązek alimentacyjny nie może być przez zobowiązanego spełniany. Każde zatem pozytywne ustalenie w tym przedmiocie otwiera możliwość dłużnika do zaspokojenia roszczenia alimentacyjnego.

W przedmiotowej sprawie od ostatniej konkretyzacji obowiązku alimentacyjnego upłynął okres ponad 2,5 roku. W tym czasie nastąpiły na tyle istotne zmiany, iż żądanie małoletniego powoda działającego przez matkę okazało się zasadne w całości. Z jednej strony powód ma obecnie ponad 13 lat. Jak zeznała R. L., rozwój dziecka wymaga zakupu coraz to nowej odzieży. Jednocześnie wzrastają jego potrzeby edukacyjne i kulturowe. Stanowi to naturalną konsekwencję dorastania dziecka. Zmianie na lepsze uległa co prawda nieznacznie sytuacja majątkowa R. L., która w chwili obecnej z tytułu zatrudnienia osiąga dochód w wysokości 1.500zł., ale nie wystarcza to na pokrycie większych kosztów utrzymania dziecka. Jednocześnie należy zauważyć, że sytuacja majątkowa pozwanego również uległa poprawie i to bardzo znaczącej. Pracując za granicą osiąga wyższy dochód aniżeli korzystając z zasiłku dla bezrobotnych w Polsce. Sąd nie ma żadnych wątpliwości, iż ponoszone przez matkę małoletniego powoda koszty związane z wychowaniem i utrzymaniem prawie 14 letniego syna są wyższe, w porównaniu z okresem kiedy uprawniony do alimentacji miał 11 lat. Ponoszone koszty z tytułu wyżywienia, zakupu odzieży, lekarstw czy kosztów mieszkania wchodzą w skład tzw. usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego.

W przedmiotowej sprawie należy też podkreślić, iż matka małoletniego powoda wykonuje w części swój obowiązek alimentacyjny względem syna poprzez osobiste starania o jego wychowanie i utrzymanie. Te osobiste starania mają dla powoda oprócz niewymiernej wartości moralnej i uczuciowej określoną wartość materialną, dającą się przeliczyć na konkretną kwotę pieniężną. Natomiast pozwany w chwili obecnej nie uczestniczy w życiu syna w żaden sposób.

W zastanym stanie faktycznym Sąd, zasądzając podwyższoną rentę alimentacyjną, nie może jednak czynić tego w oderwaniu od majątkowych i zarobkowych możliwości zobowiązanego. Określenie wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem małoletniego syna uzależniona jest nie tylko od usprawiedliwionych potrzeb małoletniego, ale również od możliwości zarobkowych zobowiązanego (tak też wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27.02.2007 r., sygn. akt I Acz 160/07, lex nr 337293).

Określenia obowiązku alimentacyjnego na kwotę 600 zł miesięcznie odpowiadać będzie nadto zasadzie równej stopy życiowej członków rodziny, wyrażonej w treści przepisów Kodeksu Rodzinnego i opiekuńczego. Z powyższych względów Sąd orzekł jak w sentencji (punkt 1 wyroku). Matka małoletniego powoda zarabiając 1500 zł i otrzymując 90

zł zasiłku oraz 600 zł alimentów będzie po odliczeniu kosztów mieszkania dysponowała kwotą 1550 zł co da na osobę kwotę 820 zł. Gdyby przyjąć dochód pozwanego na minimalnym poziomie wskazanym przez PUP w G. czyli 1750 zł A. L. (2) po odjęciu kosztów mieszkania – 300 zł (których, jak zadeklarował jego pełnomocnik faktycznie nie ponosi) i alimentów na syna dysponować będzie kwotą 850 zł (która i tak będzie wyższa, niż kwota przypadająca na 1 osobę w gospodarstwie domowym strony powodowej). Jako datę początkową roszczenia przyjęto 01 września 2015 roku, czyli rozpoczęcie przez powoda nauki w gimnazjum. Podkreślić należy, iż główną podstawą rozważań Sądu co do dochodów pozwanego było nie tyle przyjęcie, iż pracuje on za granicą (co zostało jedynie uprawdopodobnione zeznaniami matki małoletniego powoda i postawą pozwanego), ale ustalenie jego możliwości zarobkowych na podstawie informacji Urzędu Pracy w G..

Sąd obciążył pozwanego jako stronę przegrywającą kosztami sądowymi w kwocie 150 zł.

/-/ SSR Samanta Wierzbicka